

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

B. Canton (PvdD), B.K. Potjer (GroenLinks) en A.Wijbenga (D66)
(d.d. 18 april 2017)

Nummer
3287

Onderwerp
Luchtkwaliteit

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Februari jongstleden presenteerde de Europese Commissie een eerste evaluatierapport over de uitvoering van het Europees milieubeleid. Uit dit rapport blijkt dat Nederland nog grote uitdagingen heeft op het gebied van luchtkwaliteit. Dit rapport wierp bij onze fracties bij drie onderwerpen vragen op; over het verschil tussen WHO-normen en EU-normen, ammoniak en roet.

De Europese normen wijken af van de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie. De Wereldgezondheidsorganisatie hanteert op basis van eigen onderzoek strengere richtlijnen. November jongstleden werd gestemd over luchtvervuilingsplafonds in de plenaire zitting van het Europees Parlement in Straatsburg. De voorliggende wet is minder streng geworden tijdens de onderhandelingen tussen de Raad en het Parlement. De ammoniadoelen zijn minder hoog dan in eerdere versies van het wetsvoorstel en de uitstootdoelen voor 2025 zijn niet bindend.¹

Algemene vragen:

Internationale samenwerking tussen regio's op het gebied van luchtkwaliteit vindt plaats via het platform "Air-quality Initiative of Regions" ('AIR'). De Randstad is hierin deelnemer/medeondertekenaar.

1. *Is GS bereid om – samen met collega Randstadprovincies – de partners binnen de AIR te ondersteunen in het effectiever maken van de samenwerking tussen de overheden en het maatschappelijk middenveld om de luchtvervuiling terug te dringen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke termijn?*

Antwoord

In het Europese AIR netwerk, waar Zuid-Holland deel van uitmaakt, worden succesvolle maatregelen om de luchtvervuiling terug te dringen met andere regio's gedeeld.

---

¹ Verdunde ammoniakoplossingen worden ammonia genoemd.

De huidige EU normen zijn niet voldoende om de effecten van de verkeers-gerelateerde luchtverontreiniging teniet te doen.

2. *Is GS bereid het streven op te nemen op termijn de WHO normen te hanteren i.p.v. de huidige EU normen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Jaarlijks rapporteren Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten in de Voortgangsrapportage luchtkwaliteit over de concentraties van fijn stof en stikstofdioxide in de lucht in relatie tot de wettelijke normen. Hoewel de concentraties in Zuid-Holland nagenoeg aan de wettelijke grenswaarden voldoen, hebben GS vorig jaar besloten om de aanpak van luchtkwaliteit voort te zetten met aanvullende maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit.

Voor stikstofdioxide ligt de WHO-advieswaarde op hetzelfde niveau als de wettelijke grenswaarde. De WHO-advieswaarde ligt voor fijn stof PM₁₀ op de helft van de wettelijke grenswaarden, voor de fijne fractie PM_{2,5} op 40% van de wettelijke grenswaarde. Dat wil zeggen 20 µg/m³ voor PM₁₀ en 10 µg/m³ voor PM_{2,5}.

In de Voortgangsrapportage luchtkwaliteit over het jaar 2016 die wij u in 2018 aan zullen bieden zullen wij laten zien hoe de gemeten en berekende concentraties zich verhouden t.o.v. de WHO-advieswaarden.

Ammoniak

Het rapport stelt dat hoewel voor ammoniak aanzienlijke emissiereducties (- 64 %) zijn geregistreerd, de uitstoot van ammoniak nog steeds 5 % boven de huidige plafonds ligt.

3. *Voldoet Zuid-Holland aan de normen voor ammoniak?*

Antwoord

Er zijn geen specifieke normen voor de ammoniakuitstoot voor Zuid-Holland. De emissieplafonds gelden voor heel Nederland en vallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. Aan de nationale uitstoot dragen andere provincies veel meer bij dan Zuid-Holland met een bijdrage van 7%. De verplichting om de ammoniak uitstoot met 5% te verlagen geldt voor heel Nederland en niet voor Zuid-Holland..

Het is mogelijk dat de nog resterende minimale emissiereductie 5% in de huidige context moeilijker is dan de voorgaande behaalde emissiereductie.

4. *Heeft Zuid-Holland beleid op het gebied van vermindering ammoniak uitstoot? Zo nee, waarom niet? Zo ja, acht u dit beleid afdoende om de laatste 5 procent vermindering ook te bewerkstelligen?*

Antwoord

Voor veehouderijen volgen provincie en gemeenten in Zuid-Holland het Programma Aanpak Stikstof (PAS), het Besluit emissiearme huisvesting en Besluit gebruik meststoffen. Met het PAS wordt gewerkt aan een landelijke reductie van depositie door ammoniak van in totaal 10 kton. Over ammoniak staat in het PAS het volgende (p. 18): "De overeenkomst (met de landbouwsector) heeft als doel een reductie in ammoniakemissie te realiseren en bevat daartoe afspraken ten aanzien van vrijwillig door veehouders te treffen voer- en managementmaatregelen. Naast deze

afgesproken maatregelen wordt in 2015 een aanscherping van de normen voor de maximumemissie van ammoniak uit stallen in het Besluit emissiearme huisvesting van kracht, alsook een aanscherping van de normen voor de aanwending van dierlijke mest in het Besluit gebruik meststoffen.”

Onderstaande tabel uit het Programma laat zien hoeveel reductie naar verwachting bereikt wordt met het pakket aan landelijke afspraken.

Tabel 3.1 *Prognose netto reductie ammoniakemissie door generieke brongerichte maatregelen landbouw (in kiloton per jaar ten opzichte van het jaar 2013)*

	2015	2018	2021	2024	2027	2030
Aanwending	0,5	2	2	2	2	2
Voer- en management	0,5	2	3	3	3	3
Stallen	0,1	0,5	1,4	2,6	3,8	5
Totaal	1,1	4,5	6,4	7,6	8,8	10

In provincie Zuid-Holland zijn geen aanvullende bronmaatregelen in beleid vastgelegd. We ondersteunen de proeftuin veenweiden (Veenweiden Innovatie Centrum) met subsidie voor onderzoek naar maatregelen bij de melkveehouderij. Hierin worden experimenten gedaan om op vrijwillige basis te werken aan maatregelen om de uitstoot van ammoniak in het veenweidegebied te beperken.

Ook zijn proefuinen op basis van de Innovatie Agenda Duurzame Landbouw denkbaar die tot verdere verduurzaming en daarmee tot emissiereductie leiden.

Zie verder het antwoord op vraag 3.

5. *Is GS bereid om samen met Rijk en gemeenten voor 2018 zich in te zetten om in een nieuw Nationaal Luchtplan ook ammoniak op te nemen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

In een nieuw Nationaal Luchtplan zal ammoniak zeker ook een rol spelen, want dit is een van de stoffen uit de EU richtlijn nationale emissie plafonds. Ammoniakbeleid wordt echter vooral getrokken door de provincies met de meeste veehouderijen (Gelderland en Brabant) samen met het Rijk.

Roetuitstoot

Het rapport behandelt roet niet omdat het geen onderdeel van de Europese regelgeving is. De impact van roet op onze gezondheid en op het klimaat is echter groter dan van andere deeltjes fijnstof. Het is daarom zorgelijk dat inwoners van een gebied dat zich aan de Europese normen houdt, nog steeds forse hoeveelheden roet kunnen inademen met alle potentiële schadelijke gevolgen.

6. *Is GS bereid om – in IPO-verband – zich sterk te maken de uitstoot van roet in de nabije toekomst mee te nemen in de Europese normen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De provincies in Nederland zijn verdeeld over de verdere aanscherping van het luchtkwaliteitsbeleid. Overigens heeft er onlangs, zoals toegezegd in uw Statencommissie verkeer en milieu van 31 augustus 2016 bestuurlijk overleg tussen de provincies Noord- en Zuid-Holland plaatsgevonden over de luchtkwaliteit. In de EU zijn er een aantal lidstaten die zich verzetten tegen nieuwe en strengere luchtnormen. Gedeputeerde Staten zien op dit moment nóch in IPO verband nóch in de EU

